

Bemærkninger til forslaget

Terrortruslen har medført frygt og utryghed i den danske befolkning. Der er derfor behov for en åben debat om truslen og vores fælles beredskab. Kun viden og debat kan modvirke frygten.

Efter terrorangrebene mod USA den 11. september 2001 nedsatte den amerikanske kongres en kommission, der ikke alene granskede de konkrete forhold vedrørende angrebene, men også mere bredt det amerikanske forsvar mod terror, herunder i særdeleshed de amerikanske efterretningstjenester. Kommissionen blev ledet tværpolitisk og nød fuld opbakning fra præsident George W. Bush. I landene omkring os og på globalt plan pågår en meget omfattende diskussion af terrorens karakter og konkrete tiltag for at modstå denne. Danmark deltager i denne debat, bl.a. som formand for FN's Sikkerhedsråds antiterrorkomité. Herigennem fremmer Danmark antiterrorforanstaltninger under hensyntagen til demokrati og menneskerettigheder. Hvad vi gør uden for landets grænser, bør gentages herhjemme.

De danske efterretningstjenester har en særlig rolle i beredskabet mod terror. Hvor PET og FE tidligere havde separate arbejdsområder, er de i dag forenede i arbejdet med at forebygge terror. Derfor er der behov for at se på, om en samlet efterretningstjeneste vil styrke det danske forsvar mod terror. Der er endvidere behov for en åben debat om efterretningstjenesternes strategier og arbejdsmuligheder.

På trods af efterretningstjenesternes centrale rolle er det demokratiske tilsyn med PET og FE stærkt begrænset. Således er der for lidt demokratisk kontrol med de 467 mio. kr., FE modtager i 2006 som følge af forsvarsforliget, samt de 135 mio. kr., PET har fået yderligere om året siden 2004 som følge af politiforliget. Både PET og FE har udarbejdet flotte hjemmesider og udgiver årsrapporter, men den demokratiske kontrol er stadig fra før murens fald. Hensynet til fortrolighed, national sikkerhed og fremmede magter hviler tungt på PET og FE, men for længe har disse hensyn været undskyldningen for at holde offentligheden borte. Derfor bør begge tjenester årligt præsentere deres arbejde ved offentlige høringer. Reglen skal

være indsigt snarere end tavshed. Endvidere bør Folketingets udvalg vedrørende efterretningstjenesterne styrkes og gives beføjelser over for PET's og FE's budgetter.

Den danske indsats mod terror samt beredskabet i tilfælde af terror er i dag fordelt på mange aktører og myndigheder. I begge tilfælde er kompetencefordelingen og koordinationen uklar. »National Sårbarhedsudredning« fra januar 2004 påviste en manglende koordinering af det danske beredskab. Samme forhold gør sig gældende i forsvaret mod terror, hvor efterretningstjenester, Told og Skat, sociale myndigheder samt internationale samarbejdspartnere alle spiller vigtige roller. Her viser internationale erfaringer, at der er en betydelig risiko for, at vitale informationer falder mellem myndigheder, og at der derfor ikke opnås tilstrækkelig opmærksomhed som følge af manglende koordinering.

En tilbundsående analyse af ovenstående spørgsmål samt udarbejdelsen af forslag til et styrket forsvar mod terror, et mere koordineret beredskab og en bedre parlamentarisk kontrol og offentlig debat løses bedst af en selvstændig kommission. Kommissionen bør bestå af medlemmer fundet uden for offentlige myndigheder. For at sikre uafhængighed skal formanden udpeges af Højesterets præsident. Kommissionen skal have videst mulig indsigt i relevante myndigheders arbejde. Således skal kommissionen i stil med DUPI's/DIIS' udredning om Danmarks sikkerhedspolitiske situation under den kolde krig have adgang til relevante dokumenter og medarbejdere. Hvis det er nødvendigt, kan arbejdet foregå i fortrolighed. Endvidere kan hensynet til fortrolighed munde ud i en fortrolig del af den endelige afrapportering, der alene vil være tilgængelig med behørig sikkerhedsgodkendelse.

Inspireret af DUPI's/DIIS' udredning om Danmarks sikkerhedspolitiske situation under den kolde krig bør terrorkommissionens arbejde organiseres således:

- Formanden for kommissionen udpeges af højesteretspræsidenten. Herudover udpeges 6 medlemmer til kommissionen ud fra følgende princip: 1 medlem